

گزارش مختصری از عملکرد مدیریت توسعه بازرگانی در سال ۱۴۰۲

خلاصه اقدامات مرتبط با مدیریت توسعه بازرگانی:

الف) تنظیم بازار (تجارت داخلی)

- در طول سال ۱۴۰۲ جمعاً به میزان ۱۷۱۳۵ تن اقلام اساسی شامل ۲۶۰۶ تن انواع برنج خارجی، ۱۳۲۳۲ تن شکر، ۱۵۹ تن گوشت قرمز منجمد، ۶۴۴ تن گوشت مرغ منجمد و ۴۹۴ تن گوشت قرمز گرم در سطح استان تامین و جذب گردید، که سهم هر یک از شهرستان ها با توجه به میزان جمعیت آن شهرستان اعمال شده است. لازم به ذکر است ازمیزان مذکور ۵۴۳ تن انواع برنج خارجی، ۲۸۰ تن شکر، ۴۰ تن گوشت قرمز منجمد و ۱۰۵ تن مرغ منجمد مربوطه به طرح ضیافت بوده که در ایام پایانی سال گذشته تامین، جذب و در طول ماه مبارک رمضان و ایام آغازین سال جاری توزیع گردیده است. همچنین از میزان اقلام یادشده حدود ۵۲/۵۵۵ تن شامل ۲۶/۱۴ برنج خارجی و ۹/۷۱۵ تن مرغ منجمد و ۱۶/۷۰۰ تن شکر در طول برگزاری نمایشگاه بهاره عرضه گردیده است.
- برگزاری و شرکت در جلسات استانی ستاد تنظیم بازار، قرارگاه امنیت غذایی استان، جلسات کارشناسی و
- تامین و توزیع اقلام اساسی با هدف آرامش بخشی به بازار، تنظیم بازار، بازاررسانی و مناسبتهاى مختلف (برنامه ریزی و تدوین فرآیندها، اخذ مجوزها، تعیین برشها، درخواست اقلام، ابلاغ سهمیه ها، رصد بازار و بازاررسانی اقلام، نظارت بر توزیع اقلام و ...)

جدول مقایسه ای توزیع اقلام اساسی تنظیم بازاری (تن)

ردیف	عنوان کالا	مقدار تخصیص در ۱۲ ماهه اول سال (تن)	مقدار تخصیص در ۱۲ ماه سال (تن)
۱	انواع برنج وارداتی	۲۶۰۶	۴۳۳۰
۲	شکر	۱۳۲۳۲	۱۲۲۳۹
۳	گوشت قرمز منجمد	۱۵۹	۴۷۷
۴	گوشت مرغ منجمد	۶۴۴	۸۰۴
۵	گوشت قرمز گرم	۴۹۴	-
جمع توزیع اقلام اساسی		۱۷۱۳۵	۱۷۸۵۰

- توزیع اقلام اساسی تنظیم بازار با ایجاد بانک اطلاعاتی و استفاده از ظرفیت فروشگاه معتمد و مورد وثوق با همکاری اتحادیه صنفی تخصصی و نیز اتحادیه های تعاونی روستایی به تعداد بیش از ۴۰۰ عاملیت فروش در سامانه ستکا
- پیگیری و تامین شکر مصرف خانوار استان از محل تخصیص های غله و سایر منابع به میزان بیش از ۳۵۰۰ تن به صورت عرضه فله و بسته بندی.
- پیگیری و تامین شکر مورد نیاز صنوف استان (اعضا اتحادیه قنادان و بستنی و آبمیوه) به میزان بیش از ۸۴۰ تن از منابع مختلف به قیمت مصوب برای اولین بار در استان همزمان با روزهای ماه مبارک رمضان و عید نوروز ۱۴۰۳.
- پیگیری و تامین شکر مورد نیاز صنایع استان با اخذ شناسه یکتا، ایجاد کاربری سامانه بازارگاه و انجام تخصیص های ماهانه به میزان بیش از ۸۰۰۰ تن در اواخر سال ۱۴۰۲
- استفاده از ظرفیت فروشگاههای مجازی جهت توزیع اقلام اساسی تنظیم بازار شامل برنج، شکر، مرغ و گوشت منجمد و تحویل درب منزل بدون هزینه ارسال.
- عرضه گوشت منجمد واردکنندگان استان در قالب سامانه ستکا برای فروشگاه های خرده فروشی حوزه پروتئینی، گوشت و مرغ فروشان.
- پیگیری و ایجاد بازار موازی گوشت گرم با تامین قسمتی از گوشت مورد نیاز استان با قیمتهای تنظیم بازار (پائین تر از بازار)، بسته بندی و توزیع در سطح بازار استان توسط مباشرین استان (خرم پروتئین و شهر گوشت و اتحادیه قصابان) و فروشگاههای زنجیره ای به صورت روزانه

- ۱۱- حمایت از ایجاد سامانه های مجازی و توزیع اقلام اساسی در قالب این سامانه ها به نحوی که پس از عرضه گوشت مرغ گرم در این سامانه، اقلام شکر و برنج خانوار نیز از طریق این سامانه در حال توزیع می باشد.
- ۱۲- تنظیم بازار میوه شب عید در ایام پایانی سال ۱۴۰۲ و نوروز سال ۱۴۰۳ با تامین و توزیع ۱۰۰ تن پرتقال و ۱۵۰ تن سیب از طریق مباشر تعاون روستایی استان در قالب ۳۲ غرفه در کل استان.
- ۱۳- برگزاری نشست های هماهنگی با اتحادیه های صنفی، فروشگاههای زنجیره ای و فعالین اقتصادی در بازار با هدف تبیین برنامه های دولت و همراهی بخش خصوصی با سیاست های دولتی
- ۱۴- واگذاری مسئولیت بازار مرغ و تخم مرغ به اتحادیه مرغداران و همراهی موثر اتحادیه مربوطه در تنظیم بازار مرغ به گونه ای که قیمت مرغ در طول سال ۱۴۰۲ به صورت مستمر بر مبنای نرخ مصوب در استان عرضه شده است.
- ۱۵- پیگیری ایجاد بازارهای روز و میداین عرضه مستقیم محصولات کشاورزی با مشارکت شهرداری و تولید کنندگان استان با هدف افزایش و بهبود فضای رقابتی در عرضه محصولات کشاورزی و اساسی
- ۱۶- پایش مستمر قیمت اقلام اساسی در بازار و پیگیری علت نوسانات و تلاش در جهت بهبود وضعیت موجود.
- ۱۷- خرید تضمینی و توافقی گندم از کشاورزان به میزان بیش از ۴۲۶ هزار تن در طول سال ۱۴۰۲ به مباشرت اداره کل غله و خدمات بازرگانی و تعاون روستایی استان
- ۱۸- همکاری در توزیع اقلام محرم و صفر و ستاد اربعین (عتبات عالیات) به میزان ۱۵۵ تن شکر و ۶۱۰ تن برنج و ۷۹ تن گوشت منجمد و ۵۷ تن مرغ منجمد
- ۱۹- پیگیری تخصیص، تامین و توزیع نهاده های دامی عرضه شده در سامانه بازارگاه در ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۲، به میزان ۶۸۸۸۲ تن کنجاله سویا، ۱۸۸۶۲۶ تن ذرت و میزان ۳۸۶۰۳ تن جو

ب) صادرات محصولات کشاورزی (تجارت خارجی)

۲۰- پیگیری امور مربوط به محصولات کشاورزی صادر شده استان از مبادی مختلف

۲۱- میزان صادرات محصولات کشاورزی استان ۵۱۸۰۰ تن در سال ۱۴۰۲ به ارزش ۹۹۶۸ میلیارد ریال معادل ۲۶۶۲۷۹۸۳ دلار.

که از محل مبادی گمرک استان به مقدار ۱۲۱۷۰ تن به ارزش ریالی ۳۶۶۱ میلیارد ریال معادل ۹۴۸۵۴۶۶ دلار بوده است و عمدتاً شامل محصولات دوغ، شیر، ماست، خامه، پنیر، رب گوجه فرنگی، آبمیوه، محصولات صنایع تبدیلی (از غلات)، الیاف پنبه، کشمش، نان ها و خمیرهای مختلف، خرما و عمدتاً به کشورهای مقصد عراق، روسیه، ترکیه، افغانستان، پاکستان، جمهوری آذربایجان، ارمنستان بوده است.

و همچنین میزان صادرات سایر مبادی (بر اساس گزارشات غیر از آمار گمرک استان) محصولات کشاورزی استان در حدود ۳۹۶۶۷ تن به ارزش ریالی ۶۳۰۶ میلیارد ریال معادل ۱۷۱۴۲۵۱۷ دلار بوده که به مقاصد کشورهای ترکمنستان، عراق، آذربایجان، روسیه، قطر، عراق، عمان، هلند، آلمان، کانادا، امارات، دبی، تایلند، بحرین، استرالیا، کویت، تاجیکستان، انگلستان، آفریقا و عمدتاً شامل محصولات سیب زمینی، پیاز، سیر، کرفس، گوجه فرنگی گلخانه ای، فلفل دلمه گلخانه ای، زیتون، گلابی، سیب، ماهی قزل آلا، انار و ... برآورد می شود.

۲۲- پیگیری و جمع بندی ماهانه گزارشات صادرات محصولات کشاورزی از طریق مدیریت های جهاد کشاورزی شهرستان ها و دریافت لیست ماهانه صادرات گمرک جهت تهیه گزارشات لازم و ارائه به مراجع مختلف

۲۳- پیگیری، جمع بندی و تهیه لیست محصولات کشاورزی (شامل باغی، زراعی، دامی، شیلات و صنایع تبدیلی) دارای مزیت صادراتی در استان

۲۴- پیگیری، جمع بندی و تهیه لیست از مشخصات تولیدکنندگان عمده کار در ۸ شهرستان در حوزه محصولات کشاورزی که محصولاتشان دارای پتانسیل صادراتی به صورت بالفعل یا بالقوه می باشند.

۲۵- انجام استعلامهای محدودیت، ممنوعیت و ضوابط مربوط به صادرات و واردات محصولات کشاورزی از وزارت متبوع

۲۶- برگزاری دوره آموزشی (ویژه کارکنان) قوانین و مقررات صادرات و واردات محصولات کشاورزی برای معاونتها و مدیریت های مرتبط

ج) دبیر خانه پایش قاچاق محصولات کشاورزی

۲۷- برگزاری دوره آموزشی و توجیهی در خصوص فروش احشام قاچاق

۲۸- تعداد کل کالاهای کشاورزی که در سال ۱۴۰۲ از سوی مراجع ذیصلاح (پلیس اقتصادی، سازمان تعزیرات، اموال تملیکی و...) به ظن قاچاق توقیف و بمنظور تعیین ماهیت محصول (داخلی یا خارجی بودن) به سازمان جهاد کشاورزی استان ارسال گردیده است.

گزارش تجمیعی کالاهای توقیفی به ظن قاچاق

نوع کالا	جمع (وزن به کیلوگرم)	توضیحات
دام	۱۲۲ راس	قاچاق
آجیل	۲۴۲۸۴ کیلوگرم	تشخیص خارجی - قاچاق
غلات	۳۵۴۸۸۰ کیلوگرم	توزیع خارج از شبکه - قاچاق
کود	۲۰۳۵۰ کیلوگرم	توزیع خارج از شبکه - قاچاق
برنج	۳۲۸۰ کیلوگرم	توزیع خارج از شبکه - قاچاق
مرغ	۸۱۵۱ کیلوگرم	توزیع خارج از شبکه - قاچاق
پیاز	۲۰۰۰۰ کیلوگرم	احتکار

توضیحات لازم: قاچاق دام شامل ۴۴ راس سبک به میزان ارزش ریالی ۳/۹۰۹/۶۰۰/۰۰۰ و ۷۸ راس دام سنگین به میزان ارزش ریالی ۱۶/۱۰۶/۰۰۰/۰۰۰ می باشد. همچنین تعداد استعلامات پلیس امنیت اقتصادی، اموال تملیکی و تعزیرات حکومتی استان در خصوص تعیین ماهیت ایرانی یا خارجی بودن و به ظن قاچاق در سال ۱۴۰۲ حدود ۱۱۰ مورد بوده است.

اهم دستاوردهای بخش بازار در سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲

- ۲۹- توزیع اقلام اساسی شامل انواع برنج وارداتی، شکر، گوشت و مرغ منجمد به میزان ۱۷۸۵۰ تن در سال ۱۴۰۱ و ۱۷۱۳۵ تن در سال ۱۴۰۲ با جذب ۱۰۰ درصدی اقلام
- ۳۰- برنامه ریزی، تنظیم گری و تامین مرغ گرم استان با سیاستگذاری مناسب و ایجاد آرامش نسبی بازار مرغ استان با حداقل تکانه های قیمتی و تامین قسمتی از نیازهای سایر استانهای همجوار
- ۳۱- استقرار سامانه توزیع اقلام اساسی (ستکا) با محوریت زنجیره کامل مرغ و نیز برنج و شکر در راستای توزیع عادلانه و قابل رصد و پایش
- ۳۲- پیگیری و حمایت از استقرار فروشگاههای مجازی جهت توزیع اقلام اساسی و تحویل درب بدون هزینه (خرم پروتئین و اپی کالا)
- ۳۳- افزایش خرید تضمینی گندم از ۲۹۱ هزار تن در سال ۱۴۰۱ به ۵۴۱ هزار تن در سال ۱۴۰۲
- ۳۴- افزایش صادرات محصولات کشاورزی از ۳۰۶۰۰ تن در سال ۱۴۰۱ به ۵۱۸۰۰ تن در سال ۱۴۰۲ به ارزش ۹۹۶۸ میلیارد ریال معادل حدود ۲۶۶ میلیون دلار
- ۳۵- پیگیری ایجاد بازارهای موازی تامین گوشت جهت تامین و تعدیل قیمت گوشت در بازار استان
- ۳۶- افزایش تامین و پیگیری نهاده های دامی از ۲۱۶۶۷۲ تن در سال ۱۴۰۱ به ۳۰۹۰۴۵ تن در سال ۱۴۰۲

چالش های مهم حوزه بازرگانی:

- تعیین تکلیف ساختار و تشکیلات معاونت توسعه بازرگانی و شفافیت شرح وظایف قانونی مدیریت توسعه بازرگانی
- نیاز به اختیار برخورداری از قسمتی از ذخایر استراتژیک کالاهای اساسی استان در زمانهای اضطرار
- نیاز به کارشناسان مرتبط و متخصص حوزه بازار به جهت تخصصی بودن این حوزه
- عدم وجود سامانه های قابل اتکا مرتبط با تولید و انبارش محصولات و فرآورده های کشاورزی
- عدم ثبت کامل اطلاعات محصولات و فرآورده های تولید شده در سامانه های موجود از جمله سامانه جامع انبارها و به تبع آن عدم امکان برنامه ریزی در جهت جلوگیری از بیشبود و کمبود کالا
- عدم ثبات و استمرار تصمیم گیریها، ضوابط و مقررات صادرات و واردات محصولات کشاورزی و به تبع آن عدم امکان برنامه ریزی این حوزه
- عدم دسترسی به آمار و سامانه های برخط مرتبط با صادرات محصولات و فرآورده های کشاورزی
- نیاز به تامین اعتبار حوزه پایش قاچاق محصولات کشاورزی برای کاشفین و سایر موارد مطابق قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
- وجود سامانه های متعدد با وظایف موازی و عدم وجود سامانه های متمرکز پایش بازار، قیمت، بازررسانی، ... جهت برنامه ریزی و اجرای متمرکز منطقه ای و کشوری
- عدم تفویض اختیارات و تصمیم گیری تنظیم بازار اقلام اساسی و کالاهای در اختیار شرکت های غله و خدمات بازرگانی و پشتیبانی امور دام در زمانهای مورد نیاز
- عدم دسترسی به سامانه های توزیع اقلام اساسی پشتیبانی امور دام و غله و خدمات بازرگانی و سامانه قرنطینه دامپزشکی استان
- تعیین تکلیف نحوه و فرآیند تامین محصولات و کالاهای اساسی مورد نیاز استان
- تعیین تکلیف مسئولیت قانونی قیمت گذاری و آنالیزهای قیمتی محصولات کشاورزی مانند گوشت قرمز و مرغ
- تعیین نقش آفرینی برای حوزه بازرگانی جهاد کشاورزی در مجامع و اتحادیه های مرتبط صنفی و بازرگانی